

NAPLO

adea, 1936 szerda, május 13

Alapította: **FEHÉR DEZSŐ** (1898-1935)

XXXIX. évtolyam, 109. szám.

Fagyos szentek

Magrác, Szervác, Bonifác vesztes névnapjai már itt vannak. Adva kémléljük az időt, mit hoz nap: meleg, élelfakasztó napokat, vagy hideg szelet, mely taláshellelével megsemmisít mindenénységet, kárba veszít minden áradtságot, felet hoz a tavaszra és halált a lombra, a virágok, a vetésre, a gyümölcsre, mely égen kecsegtetett annyi jóval, dúdus szürettel, mint az idén.

Fagy nagyon rosszindulatú volt szemben a három fagyos-szent. Emlékezzünk rá, milyen szörvényszülés járt a nyomukban. Tevőz voltak hasonlatosak a szörvényszők, a mezők gyászoló szülőkhöz a gazdák.

Lesz az idén is? Ne essünk kétségbe, ne fördeljük előre a kelt. Az időjárásban eddig sem mutatta a nyomát annak, a három veszedelmes szent eddik. Ugyátszik, az európai máciával vannak elfoglalva. Öre melegen süt a nap, halála az édességet a szőlőben, a tölőben, a fehérjét a búzában. Az idén beletjesedik szép re-ségünk és a sok csapás után eredmény jutalmazza a munkát.

*

Mária Terézia tallérja

Olaszok tehát megtették az első gyilépést Addis-Abeában. Kényfolyamot jelöltek ki a négus-száma. A Mária Terézia tallérgyanis korántsem azonosak azok-ezüstökből vert fémpénzekkel, leket valaha a Habsburg-császárnőtt. A Mária Terézia tallér csupán az időben került el Afrika és aki-éire, s ott és a Levantén lett ked-zetési eszköz.

konzervatív feketék, amikor a cse-eskedelemről áttértek a leegy-sített pénzforgalomra, megismer-t a pénzt és kitarítottak mellette. besszin császárok, Menelik és Szelasszié Bécsbe küldötték az-ot, amelyből elkészültek a hazai-ok. A színes császárságban a-egyet, mely a fémet helyettesi-volna, soha nem ismerték. Való-örülmenyes dolog megmagya-primitív kulturájú négeknek, áknak és galláknak, hogy egy papirosért cserébe házakat, lova-agy embereket adjanak.

izegő papirbankjegyek isteni illu-sóhasem ismerték a négus alatt-Csengő pénzekkel fizettek s ezért-egő pénzért most papirost kap-cserébe. Saját nemzeti bankjuk-únt. Az olasz lira bevonult a-ódított földre és a római gazda-lérdekek szabják meg mostantól-oe, hogy mit ér Dessieben az ele-

fántcsont, Axumban a kávé és a Tana-tó vidéken a nemes juhajták sűrűgyapja. A fekete földre bevonul a ci-vilizáció a m ga szellemi erőszakaival.

A rabszolgáktól nem korbácsokkal és botokkal veszik el, ami az övé, amiért megdolgozott, a nálánál hatal-masabb urak. Oh a civilizáció sokat

jelent. A lánc, mellyel egymáshoz kö-tözték az adóst és a hitelezőt, ketté-szakadt, a kalodákat máglyára lehet vetni és nem vágják le többé a tolva-jok kezét sem.

A fehér ember nem ismeri ezeket az eszközöket és gyűlölettel ég szellemé-ben a középkor emlékezete.

A fehérek ismerik a devalvációt. Aminek viszont a híré sem hallották odalent. Nem husz és hat lira lesz egy abesszin dollár, csak öt. Esetleg csak négy. Rabszolgakorbács helyett pénz-higitás: így lesz kvitt a sárkunyhók lakója a fekete kényur után a fehér kulturával.

Katonaságot rendeltek Jaffában az angolok Palesztnába ismét elrendelték az ostromállapotot az arabok megfékezésére

Jeruzsálem, május 12

Az arab szélsőségek tovább folytat-ják a harcot a palesztinai zsidó lete-lepülők ellen. A helyzet elmérgesedett, bár már kétségtelen, hogy az angol irányítás alatt álló hatóságok éberen vigyáznak a rend fenntartásán és azon

dolgoznak, hogy energikus eszközök-kel letörjék a nacionalista izgatókat.

Jaffában tegnap ismét zavargá-sok fordultak elő, amiért is el-rendelték az ostromállapotot.

A sötétség beállta után senkinek sem szabad az uccán tartózkodnia,

Az angol főbiztos rádióbeszédet tar-tott és közölte a lakossággal, hogy felsőbb parancsra utnak indult egy gyalogsági zászlóalj több tüzérűteg és jelentős számú páncélkocsi, hogy se-gítségére legyen a kormánynak a rend fenntartásában.

Megkezdődött a 10 mureși zavargási per Brașovban

A kormány betiltotta egy fővárosi napilap megjelenését Incidensek a bucurești egyetemen

București, május 12.

Ma délelőtt folyamán Craiovára szál-lították az antifascista per 19 vádlott-ját, élükön a fővádlottal Pauker Anná-val. Ügyükben ma kezdi meg a tár-gyalást a craiovai hadbíróság. Ugyan-az a hadbíróság megkezdte a bánati kommunista per vádlottjainak tárgya-lását is.

A brașovi V. hadtest hadbírósága megkezdte a târgu-mureși za-vargások vádlottjainak a perét.

A tárgyalásra számos fővárosi ügy-véd érkezett Brașovba. Megérkeztek a tanúk is, így Vaida-Voevod Sándor, Inculeț belügyminiszter és Titeanu volt belügyi alminiszter is.

A belügyminiszter ma rendeletileg

megtiltotta a »Politica Vremii« című napilap megjelenését. Az indokolás szerint a lap nem tartotta be az ostromállapot rendelkezéseit.

Ma délelőtt

a bucurești egyetem jogi fakul-tásán több incidens játszódott le. A nacionalista és demokrata diákok több ízben összefütek.

Bezárták az Ethiop Jegybankot, devalválják az abesszin tallért

Badoglió felszólította az angol Vöröskereszt kórházat, hogy hagyja el Abesszinia földjét

Addis-Abeba, május 12.

Badoglió alkirálynak tegnap jelent meg az első pénzügyi jellegű rendelete. Tudvalevő, hogy az Ethiop Jegy-bank az olaszok bevonulása után né-hány nappal továbbra is hozzákezdett működése folytatásához. Az Ethiop Nemzeti Bank szerepét a római nem-zeti bank veszi át. Egyelőre a Mária Terézia tallérokat nem is váltják be, mert az olaszok devalvációt terveznek.

A tallérok beváltási ára eddig 6 lira volt, ezentul csak 5 lira lesz. A négus nyilatkozott a Daily Te-legraph munkatársának és azt mon-dotta neki, hogy az ő kormánya min-dig tiszteletben tartotta Abesszinia területén az olasz magánvagyonot. Re-méli, hogy ugyanezt az álláspontot fogják vele szemben tanusítani az

olaszok is és a négus és családja ma-gánvagyonát, amely Abesszinia terü-letén marad, nem éri károsodás.

Londonban egyébként úgy tudják, hogy a négus Angliában keres magá-nak megfelelő családi házat.

A tegnapi nap legnagyobb eseménye az abesszin fronton az olasz főparancs-nokságnak az az intézkedése, amellyel

felszólítja az Angol Vöröskereszt-et, hogy csomagoljon be és hagyja el Abessziniát.

Az Angol Vöröskereszt működésére nincs szükség, mert szerepét az olasz Vöröskereszt veszi át. A főparancsnok-ság mindössze két heti időt engedélye-zett arra célra, hogy az Angol Vörös-kereszt becsomagoljon.

Badoglió alkirály tegnap először fo-gadta a sajtó képviselőit, akiknek a a következőket mondotta:

— Most kezdődik a polgári ujjaépi-tés munkája. Mussolini kijelentette, hogy a háborúnak vége van Holnap lesz az utolsó felvonása Azután a béke művén munkálkodunk. A első békének főakadály, hogy a benszü-löttek rendkívül ellenségesen állanak egymással szemben különböző fajok szerint.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv gazdasági körökben egyre jobban sür-gősnek mondják, hogy a Népszövetség vessen véget az olaszellenes szank-cióknak, hangsúlyozzák, hogy a ju-goszláv gazdasági életnek rendkívül sokat ártott a megtorlásokban való részvétel.

Ára 2 Lei

HALÁLOS CSAPÁST jelentett Maramures gazdasági életére az arab zavargás

A Palesztinába irányuló marhaexport teljesen megszűnt Talaját vesztette az antiszemita-mozgalom Maramuresben!

Sighet, május 12.

A palesztinai arabok »nacionalista« megmozdulása halálos csapást mért a maramuresi gazdasági életre. A tél folyamán, de különösen a tavasz elején olyan lendületet vett a marhaexport, hogy az algau fajtehenek ára egyik napról a másikra emelkedett és olyan szívet ért el, amilyenről a maramuresi állattenyésztők még álmodni sem mertek.

A palesztinai kereskedők minden árat megfizettek és semmi sem volt nekik drága.

A Telavivban rendezett mintavásárra speciálisan szép példányokat vásároltak és ezekért az állatokért soha nem remélt árakat kaptak a maramuresi állattenyésztők. A Deitel cernauci ökör exportőr cég a kiállításra a rendes kvantumon kívül 60 darab válogatott algau tehenet vásárolt, amelyeknek darabjéért 25, sőt 30 ezer leit is fizetett. A rendes szállításra kerülő 1000–1200 darab fajállat darabonként 12–15 ezer leiért kelt el.

Ilyen körülmények között teljesen érthető az, hogy

a maramuresi román parasztlak és minden munkájukkal is nehezen megszerzett kis tőkéjükkel az állattenyésztésre vetették

reá magukat, mert ennek a foglalkozásnak a gyümölcse látszott a legjövődélmezőbbnek.

A mind hatalmasabb hullámokat verő arab zavargások minden számításukat keresztül huzták. A palesztinai zsidóknak egyelőre nyugalmat biztosító fegyveres oltalomra van szükségük, amit ezidőszert Angliának kellene exportálni.

A maramuresi állattenyésztők érthető izgalommal kísérik a palesztinai események folyását, mert

az arab nemzeti megmozdulás nagyon komoly formában veszélyezteti az ő vagyonukat is.

Az elmúlt napokban végre jöttek vevők, de nem Palesztinából, hanem Bucurestiből, mert hamarosan híre járt annak, hogy a maramuresi fajállatok ára rohamosan kezd zuhanni. Vásároltak is nyolc vagon árut, darabonként 6–7 ezer lejes árkban. Vehettek volna még vagy 5–6 száz darabot, mert fölösleg van itt most bőven.

Mikor lesz rend Palesztinában? Mikor indul meg ismét a kereskedelemnek a rendes vérkeringése, azt a maramuresi állattenyésztők talán jobban várják, mint azok a kivándorlók, akiknek már minden irat a zsebükben van és készen állanak a nagy utra, hogy az új hazában találjanak nyugalmat.

Nem érdektelen ennek a cikknek a keretében az sem, hogy az antiszemita agitátorok mostanában itten nem nagy hatást érnek el honmentő szónoklataikkal. Nem megnyugtató a mai maramuresi atmoszférában az a bejelentésük, hogy a zsidókat már a saját házaikból is kezdik kipiszkálni, s hogy Hitler szent tanait az arabok is maradtalanul fogadták el.

Jellemző a helyzetre, hogy

a legutóbb megtartott antiszemita nagygyűlésen alig 150 ember, illetve suhanc jelen meg akik lelkesen és torkuk szakadtából

ordították a három szóban összefoglalható hitleri politika programját.

A jobboldali politika célkitűzéseivel illetve ennek már gyakorlati eredményeivel is megismerkedett a maramu-

MEGRÁZO JELENET az oradeai törvényszéke

Egy doftanai tanu drámai valómsága a rabok szenvedésén

Oradea, május 12.

Nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy a doftanai, suciuvai fogházak lakóinak bihori hozzátartozói memorandummal fordultak az igazságügyminisztérium mellett működő fogházak vezérigazgatóságához, amelyben rámutattak arra, hogy a fegyintézetekben milyen bánásmódban van részük a foglyoknak. Az illetékes körök ezt a memorandumot most tanulmányozzák s

olyan ígérei hangzott el a felsőbb fórumok részéről, hogy a panaszokat be fogják vizsgálni

és azokat sürgősen orvosolni is fogják.

A doftanai állapotok egyébként ismét napirendre kerültek az egyik oradeai törvényszéki tárgyalás alkalmával. Az oradeai törvényszék Hoványi-Gavra tanácsa most tárgyalta Fridländer és társainak a perét, amelyre négy tanut idéztek be, akik valamennyien a doftanai fegyintézet lakói. Amikor a tanu vallomásokra került a sor, az egyik tanu vallomásának megkezdése előtt a következőket mondotta:

— Elnök ur! Mielőtt a perre vonatkozó vallomásmat elkezdeném, kérem arra, hogy azokat, amiket most mondani fogok, vétesse jegyzőkönyvbe. Bár büntetésem kitöltéséből mindössze kilenc hónapom van hátra, úgy a magam, mint a társaim nevében szükség-

reszi román parasztság. Nem jövőnk, hanem határozottan állítjuk, hogy ez a párt itten a legnagyobb feszítéssel előkészített ütközeteit fogja veszíteni. Nálunk Maramuresben egészen biztos, hogy igen elvesz vajjon az ország többi részében, áll a helyzet?

Kelen

gesnek tartom kijelenteni, hogy a doftanai fegyintézetben borzalmas poklok uralkodnak. A foglyok élete zése annyira hiányos, hogy sorra napirenden vannak a megbetegesések. Ezenfelül vannak fegyőrök, akik a verik a fegyintézet lakóit. A legrosszabb büntetések napirenden vannak legkisebb kihágásokra is például a gorral torolják meg. Ami pedig rettenetesebb, a foglyokat csak vizszik sétára, úgy, hogy alig van szabad levegő. En magam 6 hónap nem voltam levegőn. Állandóan dül, zárt cellában vagyok.

A tanunak ez a bejelentése nyomásként nevezedett a tárgyaláson. Maga az elnök is látható megindult hallgatta a panaszt, majd kijelentette, hogy a bíróság nem veheti tudomásul a bejelentést és utasította a tanun, hogy a panaszával forduljon a társas ügyészhez, aki ebben az ügyben az illetékes fórum.

Ugy tudjuk, hogy a doftanai és házból az oradeai tárgyalásra hozott tanu az oradeai fogház igazgatója előtt ugyancsak megismételte a panaszt. A fogház igazgatója kijelentette, hogy ezt a panaszt dr. Fildán ügyész útján az illetékes fórumok fogják kezelni és a maga részéről is felhívja a többi igazságügyi fórumok figyelmét a hetetlen doftanai állapotokra.

Szőnősgazdák és gyümölcs-termelők figyelmébe!

Vermorel rendszerű

permetező gépek megérkeztek.

Az összes gyümölcsvédelmi szerek: Darsin, Amonil, Toxilin, stb. stb. Raffia I-a, Rézgálic legolcsóbban

LICHTMANN & LÁSZLÓ cégnél

Piața Mihai Viteazul No. 7. - Telefon 91.

A ti öklötök

Megirtuk, hogy Goga Octavian, a nemzeti keresztény párt legutóbbi gyűlésén egészen sajátos és a korszakra jellemző felhívást intézett a diáksághoz. E felhívás szövegét, mint történelmi dokumentumot, most pontosan az alábbiakban adjuk a Tara Noastra című gogaeuzista lap nyomán:

»Hasonlóképen hozzátok is fordulok, ifjak. Ti vagytok a nemzet holnapi reménysége. Ti nem maradhattok közönyösek, látván a mi vergődésünket. Mink, mai kinlódásainkkal, a ti holnapi fekhelyeteket készítjük elő. Ha normális idöket élünk, rendőrséget állítanék, hogy zárjon be benneteket a könyvtárakba és a laboratóriumokba, hogy a civilizációhoz és kulturához hozzájárulhassatok adótokkal. Ma azonban az öreg kontinens fölött az örület szele zug, megmozgatja a folyamokat medrükben és az emberiség idegei feszülnek. Holnap már megkezdődhet a vérhőrája. Az ország békéjének és biztonságának céljaira szükségem van egy hősléklü fiatalságra. Nem azért hívlak benneteket, hogy a mi ambícióinkat segítsétek. Az ország hív benneteket, hogy küzdjétek velünk jövőjéért és fejlődéséért. Felhívást intézek a ti fiatalágotokhoz, a ti idegeitekhez és ha kell, a ti öklötökhöz.«

Már ismét Kun Béla

A minap közöltük Kun Bélának azt a derüs nyilatkozatát, amellyel a Petit Par-

NAPIRENDEN

sien hasábjain jellegzetes hordó-egyszerűséggel századokra visszamenőleg két táborba osztott minden magyarokat: Az árulókat és a néhány lelkes, becsületes magyarra. Az utóbbiak lennének rajta kívül Pikler Zsiga, akinek kilétét nincs szerencsénk ismerni és egy Sebes nevű ur, hát ez vajon ki lehet? Most újabb részletet közlünk nyilatkozatából, mely azt igyekszik bizonyítani, szintén eléggé naiv egyszerűséggel, hogy a komintern nem képvisel sui generis orosz szempontokat.

Luciani, az újságíró: Ha valahol forradalmi mozgalom tör ki, rögtön halljuk: »Ez Moszkva keze!« Az az általános benyomás, hogy a kommunista internacionálét Moszkva kormányozza, azaz az orosz szekció felette áll a többinek.

Kun Béla: A Komintern a forradalmi mozgalmat irányítja, de ez a Komintern Thorez is, Marty is, Pieck is, Ercoly is, éppen úgy, mint Manouilsky. Az összes szekciók nővérek és szolidáris egyenlőség köti őket össze.

Luciani: De vannak idősebb testvérek is, akiknek nagy befolyásuk van az öccsökre.

Kun Béla: Kétségtelen vannak öreg forradalmárok, akiknek nagy a tapasztalatuk. Tanácsaik értékesek lehetnek. Például Cachiné. De ne higgye, hogy a Komintern a többi szekcióhoz képest

olyan viszonyban van, mint a pápa, a római egyház feje, a nemzeti egyházakhoz.

Luciani: Nem mondhatná azt az ember, hogy a Komintern egy társaság, amelyben Moszkva kezében van a részvénytöbbség?

Kun Béla: Tévedés lenne ezt hinni. Minden nemzeti szekció hallatja hangját. Szavazunk és a határozatokat többséggel fogadjuk el.

Luciani: Akkor ez a demokrácia a federalizmus.

Kun Béla: A mi formulánk a demokratikus centralizáció.

Az amerikai elnökválasztás

Lassanként az érdeklődés homlokterébe nyomul az amerikai elnökválasztás problémája. Erre vonatkozólag a moszkvai hivatalosan, az Izvesztiaiban olvassuk az alábbi sorokat:

»Rövid ideje Roosevelt esélyei szemmel láthatólag növekednek. A választási hadjárat mindinkább veszít hevétől, köznapivá válik és szinte unalmas lesz. E folyamat titka részint a gazdasági helyzet könnyebbülésében, ré-

szint az általános nekilendülésben részesülő. A kedvezőbb gazdasági helyzetből, amint általában ez már az Egyesült Államokban, az éppen talmon lévő párt profitált. A ügyek jól mennek, minek izgatottságát váltóztatni, gondolja polgári tömeg.

Ezért azután a gazdasági fejlődés az úgynevezett recovery, e pillanat a legnagyobb ász Rooseveltt és a mokrata párt kezében. Noha a recovery ugyancsak furcsa természetű jelenség. Még a legoptimistábbak sem lemek is hangsúlyozzák, hogy a gazdasági nekilendülés messze »prosperg«-tétől és az egész egyre dens nélküli ellentmondás: a nekilendülő munkanélküliség nyomuszlja.

A »Comercial and Chronicle« kimutatása szerint minden nyolc esetleg minden harmadik család nélkül. — Ennélfogva a legrosszabb harmadrésze segélyezésre szoruló, ez a paradoxon nem nyugtalanítja az üzleti világot.

A konjunktura gyorsan erősödött. Megkönnyítette Rooseveltnek, hogy a legfelsőbb törvényszék ítélte a N. R. A. megszüntetését megkímélvén így Rooseveltet, hogy önmaga legyen kénytelen pészhez folyamodni.

Az N. R. A. eltűnése a legpénzügyi körök főtámadási semmisítette meg. Roosevelttől megkímélte a legrosszabb ellenfeleitől, a bankoktól és nagygyáraktól.

MON MAGDA RIPORTIJA:

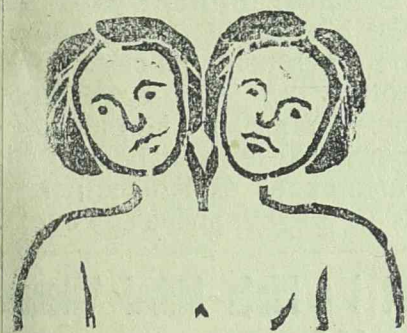
Újjé, a lizsében naccerü!

Étfejú csecsemők, bávatag óriások, műlovarok, vészek és szerencsefiak között a piactéren

Oradea, május 12.

te van, este van, de ime, itt senki nyugalomban. A hatalmas piac egyik része nappali fényben uszik, és száz ember jókedvű zsibongással hullámszik fel és alá, a zenekaroggyásig huzzák a talpalávalót, a sári bódékban rekedten ordítanak a tiltók, forognak a szegekkel kivert szerencsekerékek, vidáman működik a vásári rulett, szédítő gyorsasággal forognak a körhinták, sikongnak a kinnülő légi utasok, fáradhatatlanul állónak a srácok, a háttérben nyekesnek a lovak, összekeveredve a legváltozékonyabb állati hangokkal, röviden: cirkusz!

Is városban, vagy falun mindig élmény, sőt élményszámba megy a szíves érkezése, de a nagyvárosi emfantiááját is izgatja a porond szíves világa. Próbáljuk szépen bevenni, mit láttunk tegnap este a cirkuszban. A nagy ponyvasátor előtt több kisebb sátor sorakozik. Egyikben más és más látnivalók szívesnek, amit az előttük álló kiállítás mézes szavakkal és csábító ígérekkel ad tudtára a nagyérdemű nézőknek. Az első sátor mélyében a ketrecekbe vadállatok vannak zárva. Itt ül komoran a szabadsággal megfosztott kőszáli sas, tünnyan egy barna medvebocs, dühösen lenekedik az indiai sün, a kis majom mint bolondok ugrálnak és ki-örömmel fogadnak minden be-
tett harapnivalót.

vetkezik az ugynevezett »analó-
sátor. Olcsó pénzért itt látható
étfejú csecsemő, a hallábu disznó, há-
tálló embrió és más ilyen delikát dol-
persze valamennyi spirituszban
zólítják a sátor büszkeségét, a
fejú kisfiút, aki készségesen meg-
ik és kissé türelmetlenül ledarálja
dókáját, hogy hol született, hány
és ki a papája, közben vágya-
néz a sátor elfüggönyözött része
ahol bizonyára játszadozni szo-
Elvégre ő is csak gyermek, még
is, ha birkafeje van.

megyünk a következő sátorba,
az óriást mutatgatják. Az óriás
félén fekszik, tisztelőnkre azon-
kötelességtudóan, de hallatlan las-

UBUL TURISTIC din BIHOR

B. T. C.

ünkösdi majálisa

Május

31.

aia - Episcopian

ta Uniri legforgalmasabb helyén

szép üzlethelyiség

kiadó.

Cim a
kiadóban

susággal felemelkedik. Megdöbbenő látvány ez a hatalmas és mégis oly gyenge huskolosszus, amint bágyadt erőtlenséggel bemondja a nevét, ada-
tait és méreteit. Megtudjuk, hogy ma-
gassága 226 centiméter, súlya 174 ki-
logram. Mindössze 18 éves, tehát
»abban a korban van, hogy még nő-
het«. Lábainál (micsoda lábak!) egy
alig százcentiméteres kis törpe ugrán-
dozik. Ez viszon 38 éves. Kisérőnk el-
mondja, hogy a törpék nemrégiben
akvirálták Aradon, ahol az utcasarko-
kon koldult és már közeljárt az éhen-
haláshoz. Az öreg törpe most majd
megbolondult örömeiben, állandóan maj-
szol valamit és fejvesztetten ugrándo-
zik. Hogyne, mikor annyi balsors után
végre kenyérbe jutott! A bávatag óriás
újából visszahanyatlik fekvőhelyére, a
törpe pedig játékosan felragadja annak
egyik cipőjét és felmutatja a bámulók-
nak. A cipő csekély '62-es számú, ké-
szítője derekas munkát végezhetett
vele.

A céllövő sátor elé érkezünk. Ez
nagyon népszerű hely, rengeteg suhanc,
inasgyerek, kiszökött diák és srác szó-
rakozik itt, ami nem is csoda, mert
már egy lejárt lehet célbalőni.

De már kezdődik az előadás, tessék
kérem besétálni! Minden látható a
cirkuszban, ami egy ugynevezett »tisz-
tességes cirkuszműsort képez.« Lovas-
mutatványok, idomított és felöltözte-
tett kutyák, szépséges műlovarok, erő-
művész, ki erejével elszörnyülködtet,
trapézmutatványok, melytől frászt le-
het kapni, bohócok, akiket jót lehet
röhögni, gyermekművész, aki bámu-
latba ejt, egyensúlyozóművész, aki
hat asztal, három szék és egy vékony
léc tetején balanszíroz és mulat rajta,
hogy a közönség tükön ül, egyszóval
minden, ami szem-szájnak ingere. Le-
het hangosan kritizálni, beleszólni, biz-
tatni, röhögni, egyszóval mindenki re-
mekül érzi magát.

Éjfélután fél egy van már, mikor az
előadás végetér. De a szerencsebódék-
ban még javában folyik az élet. Aki
hét lejt lepengett, az meglódíthatja az
óriás szögekkel kivert szerencsekeré-
ket. A tárgyak a sátor mélyében van-
nak ingerlően felhalmozva és pazarul
megvilágítva. Kis szerencsével a leg-
különbözőbb edényeket lehet nyerni,
konyhai disztárgyaktól kezdve egészen
a legdiszkrétebb edényig.

Legnagyobb közönsége a rulettesnek
van, igaz, hogy csak viaszosvászonra
festett táblán folyik a játék, de mit
számít az! Az izgalom ugyanazok,
mintha elegánsan berendezett, tompa-
világítású teremben folyna a játék. A
különbőség csak az, hogy az ezresban-
kók, míg itt verejtékes lejek kerülnek
terütekre. A nyereménytárgyak ott fe-
kusznek az asztalka sarkában: bádög-
bál készült zsebóra, (»valódi svájci«),
bicskák, dohánytárcák és más ilyen-
fajta kincsek. A tét: két lejtől felfelé.

Nem kisebb érdeklődés kíséri a
»villanyos tenyérjátszást.« Ez egy furfan-
gos kis gépezet. Festett fatáblán van
egy kis üvegezett ablak. A tábla előtt
asztalkaszerű lap. Ezen a lapon mélye-
désben egy vaskéz fekszik. Na most,
aki meg akarja tudni jellemét, avagy
jellemtelenségét, az lefizet potom há-
rom lejt és ráhelyezi kezét a vaskézre.
A kikiáltó ekkor bekapcsolja az áram-
mot, mire a kis ablak mögött kigyul-
lad két apró kis villanykörte, az egész
gépezet bugni kezd és az üveg mögött
villámgyorsan kis vaskarok kezdenek
kopácsolni, pontosan, mint az írógé-
peknél. Pár pillanatig tart a varázslat,
ekkor egy automatászerű nyíláson a
készülék kis géppel írott papírlapot dob
ki. Ezen az áldozat megtáiálja multját,

jelenét, jövőjét. A kikiáltó minden ilyen
kis papírlapot hangos szíu-indián ki-
áltással, mint véres kardot diadalma-
san hordoz körül.

Hengeralaku pléhdobozok vannak

Az oradeai szociál- demokraták tiltakozása az „Előre” betiltása miatt

A szakszervezetek összvezetősége is táviratot küldött a miniszternek

Oradea, május 12.

Legutóbbi számunkban hirt adtunk
arról, hogy az illetékes hatóságok be-
tiltották a szociáldemokrata párt hiva-
tatos sajtóorgánumát, a Bucarestiben
megjelent »Előre« című lapot, amely
magyar nyelven jelent meg. A betil-
tással kapcsolatban a szociáldemokrata
munkásság az egész országból tiltakozó
táviratokat küldött a belügyminiszterhez, akit
arra kértek, hogy a betiltást vonja vissza.

A betiltással kapcsolatban a szociál-
demokrata párt oradeai tagozatának
elnöksége ülést tartott s azon a követ-

máshelyen kupszerűen felrakva. Rongy-
labdával kell megcélozni őket és aki
három ütésre mindet ledönti, az nyer.
Fiatalurak szórakoznak itt, harsány
jókedv és kitoró kacagás fogad min-
den egyes vállalkozást.

A körhinták még mindig forognak,
a szédületes gyorsasággal repülő ala-
kok világos sziluettje élesen rajzolódik
ki a sötét, nyári égboltozatra. Háztar-
tási alkalmazottak robotban elfáradt
gyári és műhelymunkások, külvárosok
százféle népe sikong, kacag és forog
az olcsó csoda és ingyen multság
mindent és mindenkit előntő lázában,
mindennél ékeesebben bizonyítva a régi
igazságot: a népnek kenyér és cir-
kuszt kell.

kező tiltakozó hangu táviratot szöve-
gezték meg:

Belügyminiszter Ur!

Teljes erővel tiltakozunk az »Előre«
című lap betiltása ellen.

A szociáldemokrata párt
oradeai vezetősége.

Egyébként a szociáldemokrata szak-
szervezetek pénteken összvezetőségi
ülést tartottak, amelyen ugyancsak til-
takoztak az »Előre« betiltása ellen és
tiltakozó táviratot küldöttek Bucures-
tibe, a belügyminiszter címére.

Megmondaná e Ön feleségének azt,
hogy annyi jólét, sikereit
fiatalkori bottlásának köszönheti?

Megbocsátaná e Ön férjének e
fiatalkori sötét pontot?

Megmentené e Ön férjét egy nő
halálos, elszánt támadása elől?

Ezekre a kérdésekre ad választ
Wilde Oszkár remekműve az

„Eszményi férj”

Bemutatja ma premieren Brigitte Helm-el a főszerepben az Omnia Színház Mozdgó.

A BÉRLŐK közigazgatási perit indítanak a város ellen a jogtalanul szedett öt százalék miatt

Oradea, május 12.

Ismeretes az az ellentét, amely a
lakók szövetsége és az ideiglenes vá-
rosi tanács között támadt. A tanács
ugyanis elrendelte, hogy az új köz-
igazgatási törvény alapján minden
lakbér után 5 százalék illeték fize-
tendő. Oradeán a lakberek összege
260 millió, tehát az elkövetkező adó-
évben ujjabb 13 milliót kell kiizzadniuk
a polgároknak.

Akik, minden terhük ellenére, két-
ségtelenül szó nélkül vállalnák az
ujabb terhet, — ha annak minimális
jogosága is volna. De nincs. Ugyanigy
az 5 százalékos illeték nem egy új,
törvényszerű kötelezettségből fakad,
hanem a törvény nyilvánvaló félremagya-
rázásából. Ugyanis a törvény részlete-
sen felsorolja mindazokat az üzletszerű
bérleteket, melyek után százalék fize-
tendő. Ennek a felsorolásnak a végén
a következő kiegészítő mondat olv-
vasható:

»Azok a bérlők általában, akik nem es-
nek a fenti kategóriákba, 50 százalékot
fizetnek«.

Nyilvánvaló, hogy kizárólag üzlet-
szerű, de nem lakásbérletekről van szó.
Ilyesmire a törvényhozók nem is gon-
dolhattak, amit eléggé bizonyít az is,
hogy amennyiben a fenti mondat, az
előző szakaszokhoz képest teljesen illo-
gikusan, a bérlőkre vonatkoznak akkor

az a rendkívüli helyzet állana elő,
hogy a partájoknak lakásuk után vá-
rosi adót kellene fizetni, bérösszegük
után, a háziuraknak viszont, akik in-
gyen laknak saját ingatlanukban, nem.
Tehát ama bérleti viszonylatban, amely
lakó és háziur között fennáll és amely-
ben mégis csak a háziur a profitáló
fél, a törvény a rosszabb gazdasági
helyzetben levő elemet sújtaná.

Ilyen felemás, következtelen, anti-
szocialis irányzatosság a román tör-
vényhozásról feltételezhetően. Akkor te-
hát, amikor a városi tanács a bérlőkre
illetéket vet ki, a törvényt úgy tété-
leiben, mint intencióiban súlyosan és
önkéntesen félremagyarázza.

Nem beszélve arról, hogy a 13 mil-
liót vajjon miképpen fogja kiizadni a város
polgársága?

Miután a városi tanács álláspontjá-
ból nem enged,

a bérlők szövetsége az illetékek
ellen közigazgatási perit indít s
nem is kétséges, hogy azt meg-
fogja nyerni.

Jobb lenne azonban, ha a per helyett
a tanács a jogszerűség és méltányos-
ság álláspontjára helyezkednék s a
törvényt szellemének megfelelőleg al-
kalmaznák. Vagyis: könnyítene a la-
kosság helyzetén, ahelyett súlyosbí-
taná azt.

Stadiont Oradeának

Irta: Markovits Ernő

Even kontraszt a cimben foglalt állapítás. Ennek a városnak a kis-
yét, kisméretűségét, a dekadenciá-
lénkebb jelző nem is diszithetné,
az a piszkos, vegetáló kis patak,
y mindig odabigyeszkedik a vá-
veve mellé, hogy lecsökkentse azo-
a jószándékokat, amelyek bennün-
a hétköznapiságból ki akarnak
ni.

Peceparti Páris... Peceparti Athén...
metropolisokkal való összehasonli-
jelentette a nagyvonaluságut, de
gy elbizzuk magunkat, mindig
etkezett a Pece, amely a rideg
ság erejével visszarántott bennün-
az akáclobbos, poros, zsupfedeles
ki kisváros nivójára

E mintha e város ólomlábakon járó
dése magán viselné azt a terhelt-
et, amit a Pece-patak geográfiai
zete jelent számára. Van aszfalt
uccákon, de csak a Pecéig...
tek modern bérpaloták, villamos-
k szelik át a város uccáit, vízve-
k vize csörgedez a lakásokban,
ul-mind nagyvárosi jelenségek, amíg
em érünk a Pece partjái, ahol
saérünk a kisvárosi, falusi nosztal-
a és éljük tovább a magunk kis-
si életét.

magunk sem bizunk ennek a vá-
ak a nagyvonaluságában, fejlődé-
n, előrehaladásában és talán ez a
yarázata annak, hogy valahány-
felmerül egy ötlet, terv, ami ki-
szolna bennünket ebből a tespedés-
lemondó kézlegintéssel, kétkedő
olygással fogadjuk azt. Így van ez
en idők óta. És ha e szkepticizmus
ére olykor valóra válik egy-egy
városi álom, úgy magunk csodál-
nk a legjobban e realitáson. Pedig
nak e városnak szerelmesei, akik
elégesznek meg azzal, ami van,
mindig szebbet, többet, nagyobb-
akarnak a meglévőnél. Tervek va-
tak, akták porosodnak levegőtlen
k polcain és e tervek közül olykor-
or, ritkán a realizálásig eljut egyik-
k. Évtizedeken tespedtünk a sze-
es folyó uszodájának pocsolójá-
mikor már körülöttünk, előttünk
ob-nagyobb városok lakossága
adfürdőkben élvezte a természet
sos szépségét és mi még csak vi-
bztunk azon, hogy lenne szebb,
y lenne jobb?

után jött egy erős kéz. még erő-
elhatározás, amely valóra vál-
a, a soha megvalósulni nem látszó
bt.

egszületett a strandfürdő és mi ezt
másul vettük. Elfelejtettük az év-
es vajudást és lelkünk mélyén büsz-
edünk azzal, hogy városunk egy
lépéssel közelebb jutott a nagy-
siadás felé. Pedig mennyi-mennyi
elem, harc, lemondás, kishitűség
dt eléje, míg e parányi terv meg-
sulásának is. Negyedik esztendeje,
y a strandfürdő kinyitotta kapuit
zóta stagnál minden jószándék,
egy lépéssel tovább vinne bennün-
a fejlődés útján. Pedig a megol-
a váró feladatok dandárja vár a
ándékra. Ötletek sokaságából ug-
ki most a terv, amely úgy lehet a
övidebb időn belül valósággá is
k:

adiont Oradeának!

jelenlegi városvezetőség két agilis,
l, tetterős tagja, Dancea Jakab al-
armester és Cristescu Alexu, a vá-
üzemek elnöke tették magukévá a
et és százszázalékos agilitással
tték magukat bele a terv meg-
sitásába. Meggyőződésük, hogy
ának elsőbrendű megvalósításra
tervek is, mégis ezt választották
ealizálásra, mert a mai szűkös
agi viszonyok közt ez látszik a leg-
nyebben megvalósíthatónak. És en-
a megvalósítása komoly szükség-
kielégítését is jelenti, E város fejlett

sportélete, iskoláinak sokasága, már
régén áhitozza azt a lehetőséget, amely
még inkább az élre lendítheti váro-
sunk sportját. Ebből az elgondolásból
született meg a terv, amely már kez-
deti stádiumban a megvalósulás remé-
nyével kecsegtet.

Igy képzelik el az elindulást.

— Nem nagy tőkével, a város pol-
gárságának egyetemes áldozatkészsé-
gével e várost rövid idő alatt az or-
szág nyugatisportközpontjává fejlesz-
hetjük

Egy modern, minden igényt kielé-
gítő stadion létesítése az első lépés.
Természetesen a városnak kell meg-

adnia a kezdeményezést. Ugy gondol-
juk, hogy pár napon belül megbeszé-
lésre hívjuk a város társadalmának
érdekelt vezetőit, nemzetiségre való
különbség nélkül. Ez az értekezlet lé-
tesítene egy akcióbizottságot, amely
megvetné a terv alapjait. Megvan a
reményünk, hogy a város a szükséges
összeg egyharmadával járulna hozzá
a meginduláshoz, ugyancsak jelentős
állami támogatásra is számíthatunk és
a város lakosságának minimális ösz-
szegű téglajegyek megvásárlásával
lenne alkalma elősegíteni a terv meg-
valósítását.

Vázlatosan ez a terv felvetődött el-

képzelése. Hogy a város fejlődése
szempontjából mit jelentene egy mo-
dern stadion létesítése, azt hisszük fe-
lesleges fejtegetni. Mindenesetre kívá-
natos lenne, hogy a terv nyilvános
megvitatásában résztvenének az érde-
keltek, a hozzáértők és ötletekkel,
ideákkal támogatnák azt az akciót,
amely egy lépéssel közelebb visz a
fejlődés felé.

A Napló, tradícióihoz hiven készsé-
gesen bocsájtja hasábjait egy anket
rendelkezésére és minden erejével har-
colni fog a Peceparti Stadion meg-
valósításáért.

Raffay Gusztáv

ny. tűzérszázados morfiumtragédiája
Budapesten felakasztotta magát az egykor oly
népszerű bihori zsentrifíu

Budapest, május 12.

Néhány nappal ezelőtt a margitszi-
geti fedett uszoda mögött lévő térség
szélén estefelé egy járókelő észrevette,
hogy az egyik gesztenyefa ágai közt
egy férfi függ. Rendőrért szaladt, a
rendőr levágta a kötélről és kihívta a
mentőket. A mentők azonban már nem
tudtak segíteni: a rendkívül jól öltö-
zött, 50 év körüli férfi már halott volt.
A rendőri bizottság megállapította,
hogy a férfi, miután felakasztotta ma-
gát, katonai revolverrel keresztül lőtte
a szívét. Zsebében semmiféle bucsu-
levelet vagy olyan írást nem találtak,
amelyből személyazonossága kiderült
volna. Végül mégis megállapították,
hogy az öngyilkos férfi nem volt más,
mint

Raffay Gusztáv nyugalmazott
tűzérszázados, Raffay Blanka
színésznő apja, aki nagy szere-
pet játszott régebben az ora-
deai, ujabban a pesti társas-
életben.

Az öngyilkos százados mögött szí-
nes, mozgalmas és érdekes mult áll.
Előkelő bihori családból származott és
már mint fiatal tiszt népszerű tagja
lett a pesti társaságnak. Közvetlenül a
háború előtt megnősült, végigküzdötte
a világháborút és mint szépen deko-
rált százados tért haza. A háborúban
súlyos idegbajt szerzett és a mindig
vidám Raffay Gusztá a kínzó fájdal-
elől a morfiumhoz menekült.

Baráti köre és családja sokáig nem
is tudott erről a szenvedélyről. Csak
néhány évvel ezelőtt derült ki a dol-
log. Ekkor Raffay Gusztáv szerveze-
tében már olyan rombolást végzett a
betegség, hogy nyugdíjaztatnia kellett
magát. A kínzó fájdalmak és azok a
heves rohamok, amelyek időnként elő-
vették, teljesen aláásták egészségét.
Ennek ellenére Raffay Gusztáv még
az utolsó években is élénk társadalmi
életet élt. Közvetlen barátai mostaná-
ban már aggódva látták a tűzérszá-
zados egyre jobban romló idegállapotát.

A tragikus napon azzal ment el reg-
gel hazulról, hogy estére visszatér.
Kiment a Margit-szigetre és az elha-

gyott téren estefelé elkövette végzetos
tettét. A sors különös játéka, hogy
ugyanakkor, amikor Raffay Gusztáv
ilyen tragikus körülmények közt vég-
zett önmagával, a leánya tőle nem
messze, a sziget egyik csendes sétá-
nyán új szerepét tanulta.

Raffay Gusztáv öngyilkosságának
híre mély részvétet keltett mindenütt,
ahol a jó megjelenésű, kellemes mo-
doru százados ismerték Raffay Gusztá-
vot ma délután temetik katonai disz-
szel a Gyáli-uti kápolnából.

Székely gőzmosóda és áthelyezte

Srada Alexandri 4. szám alá.

2 potyautas
a bucurești—craiovai repülön
Az ingyen vendégeket csak a véletlen mentette
meg a haláltól

A București és Craiova között rend-
szeresen közlekedő repülőgép pilótája
felszállás előtt meglepetéssel látta,
hogy nem képes elindulni. A motor
hiába járt, a gép nem emelkedett fel.
A pilóta erre leszállt a gépből, hogy
a hibát megkeresse és a repülőgép

szárnyai alatt két gyerekre bukkant.
A két gyerek bevallotta, hogy a Bu-
curești—Craiova utat ingyen akarták
megtenni. A gyerekeknek szerencsé-
jük volt, hogy a pilóta azonnal felfe-
dezte őket és így megmenekültek a
biztos haláltól.

Arlejtést és ne házikezelést

Vállalkozó és iparosküldöttség
a városi munkák miatt
Dancea alpolgármesternél

Oradea, május 12

Tegnap délelőtt a helybeli iparosok
és kövező vállalkozó iparosok küldött-
sége kereste fel Dancea Jakab alpol-
gármestert. A küldöttség elpanaszolta,
hogy a város az egyes munkákat és
javításokat saját vállalkozásában vé-
geztetni el, ami az ő létalapjukat tel-
jesen megrendítette, hiszen az uccák
kövezését eddig árlejtés útján adták
ki és nemcsak hogy jobb munkát ka-
pott a város, hanem még olcsóbbra is
került. Már pedig az iparosok és vál-
lalkozók különböző taxákat, adókat
fizetnek és ha a város őket mellőzi,
akkor több adóalanyt tesz tönkre.
Kérték az alpolgá mestert, hogy has-
son oda, hogy a városi munkákat ár-

lejtés útján vállalkozóval és iparosok-
kal végeztessék el.

Dancea alpolgármester kijelentette,
hogy jóindulatulag kezeli részben jo-
gos kérésüket, de már több ízben pa-
nasz történt, hogy a vállalkozók nem
fizették ki a munkásaikat és az is egy
oka, hogy a város saját rezsiben dol-
goztat. Ez különösen a következőkre
vonatkozik.

A küldöttség kimutatta az alpolgár-
mesternek, hogy a város adós maradt
a már elvégzett munka után a vállal-
kozóknak és ezeknek nem volt miből
rendesen a munkabért kifizetni. Ahogy
mostan a város minden héten kitudja
fizetni a napszámósait, úgy a vállal-
kozóknak is kellett volna minden héten
egy bizonyos összeget kiutaltatni, hogy
a napszámósokat kifizethessék.

Az alpolgármester utasította a tech-
nikai ügyosztályt, hogy a vállalkozók
kivánságának teljesítése érdekében te-
gyenek javaslatot, amely természet-
esen ne legyen hátrányára a városnak.

A FRANKLIN-NYOMDA
telefonszáma 7-72

Dr. Bató Lajos

a K. K. L. románia igazgatója, folyó hó 13-án (szerdán) este fél 9 órakor

a Városháza nagytermében

tartja
meg

előadását Palesztináról,

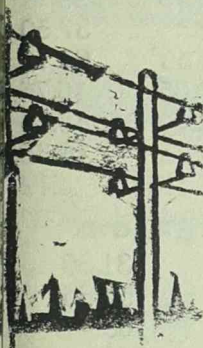
különös tekintettel a legújabb események jelentőségére. Belépés díjtan.

Az állam évi 400 milliós jövedelemhez jut az új adó révén

Aranyat, ezüstöt, briliánst magas árban vesz.

HIREK

Szerkesztő: KUNDA ANDOR • Szerkesztő: MIKES IMRE

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL

Str. Reg. Carol II. 9.

Telefon szám 21.

Nyomda telefon 7-72.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben 1 óra 50 lei

Vidékre 1 óra 60 lei

Azószér

„A magyar kormány
megrendszabályozza
az ószerezéseket.”

Jöjtem Pestről. Csupa láz,
kormány se rest,
ident irányít, rendez és
gyarabba fest.
t a handlékat rendezti
egtiltja egyenest.
y „a handlét” ez idegen
z, mellyel telve volt Pest,
sák folyton. Ezután
edják „az ószerezést”:
jó... de hát... Ön magyarabb
gésnek hallja ezt?

gr. j.

**Mára várható a munkakamara
előkségének a kinevezése.** A
munkaügyi törvény életbeléptetése óta
hét telt el, de még ezideig bizonyon-
lan, hogyan fogjuk a nemrég felállít-
t oradeai munkakamrát vezetni. Az
előkség kinevezése azért késett, mert
előnkü tisztség betöltése ügyében
n döntött a minisztérium. Hírek sze-
r már végleges a határozat és való-
színűleg ma hivatalosan is közlik, a
munkakamara előkségének kinevezését.

A CAO. Otthon értesíti tagjait,
hogy ma, szerda este átköltözik a
gyönyörű délszaki növényekkel deko-
rt kellemes Heyman kerti nyári he-
ségébe. Ezuton hozzuk tagjaink tu-
lmására, hogy az éttermi konyha
zetésére megállapodtunk a városban
nyösen ismert Borsy vendéglőssel,
inek szak tudása garancia arra, hogy
CAO. otthon egyik legnépszerűbb
csorázó helye lesz városunknak.

**Rendes bíróság elé kell vinni a
jogtalanul beszédett adó visszatér-
tést, vagy az adófelülvizetést.**
Burestiből jelentik: A Legfőbb Semmi-
szék az alábbi nagyfontosságú itele-
t hozta: amikor a jogtalanul beszédett
ó visszafizetését a pénzügyi hatóság-
ok megtagadják, a fennálló rendelke-
sek értelmében az adózó folyamod-
nyban kérte a pénzügyminisztérium-
l az összeg visszautalását, ennek
onban nem mindig volt eredménye.
z adófizető erre közigazgatási pert
idított és a bíróság helyt is adott ké-
lmének. Ez ellen a kincstár semmi-
gi panaszt jelentett be és a Semmi-
szék elfogadta a kincstár panaszát.
mondta a Semmitőszék, hogy a
pénzügyminisztériumnak az adófelülviz-
s visszafizetését megtagadó határo-
ata nem közigazgatási tény, tehát az
em tartozik a közigazgatási bíróság-
hoz, hanem a törvényszékhez. A Leg-
főbb Semmitőszék néhány nappal
ótt hozta meg ezt a döntését és ez
apon mindazok az adófizetők, akiknek
dótfizetési összegét vagy jogtalanul
eszédett adóját nem utalta vissza a
pénzügyminisztérium, a rendes bíróság
ótt perrel támadhatják meg az állam-
incstárt.

**A Phönix 23 milliót adott álli-
blag a varsói cseh követnek.** Prá-
ból jelentik: A Slovenska Pravda
eltűnést keltő hírt közöl, amely szerint
lavik György varsói csehszlovák kö-
etet Prágába rendelték jelentéstétel
égett. Az osztrák rendőrség ugyanis
Phönix-ügy nyomozásával kapcsol-
atosan, amint a Slovenska Pravda
rja, olyan adatokat közöl a prágai
endőrséggel, hogy a Phönix 23 millió
seh koronát utalt ki Slavik követnek.

Egy film, melyről az egész világ extázisban beszél!

MARLINE DIETRICH és GARY COOPER: „A VÁGY”

Premier csüförtökön, rendes helyáarakkal az Apolló Mozgóban

Városházi hírek

A város átmeneti tanácsának teg-
napi ülésén a községi üzemek igazga-
tósága javaslatot tett, hogy az építke-
zéseknél az elhasznált víz után köb-
méterenként az eddigi 2' lei helyett
1 leut fizessenek.

A pénzügyi osztály betérjesztette a
minisztérium által jóváhagyott zár-
számadásokat.

A technikai ügyosztály javaslatára
a tanács elhatározta, hogy a város
tulajdonát képező »Három rózsza« épü-
letet tataroztatja.

*** Az összes bérlők figyelmébe.**
A városi tanács megkezdte a taxák
uccaszerinti kivetését. Minden bérlő
figyelje, hogy mikor kerül rá a sor és
jelenjék meg a bizottsági tárgyaláson.
Ha a kivetett taxa sérelmes, adjon be
írásbeli felebbezést 20 napon belül. A
lakbér összege után kivetett 3 száza-
lékos új taxát azonban minden eset-
ben meg kell felebbezni, mert az nem
legális. Szövetségünk tagjainak ingyen
készítjük el a felebbezést és díjmen-
tes feivilágosítást nyújtunk. Évi tag-
sági díj: szobánként 20 lei. Lakásbér-
lők Szövetsége. Str. Rimanóczy No. 12

**Bucurestiben új kompenzációs
részvénytársaság alakult** 1 millió
lei részvénytőkével, amelynek főresz-
vényese egy nagy bank 800.000 le tő-
kével. A részvénytársaság alapításában
részt vettek még az arad-i Fabrica de
Impletiuri și Tticotage, az Uzinele
Chimice Române S. A. București és
még tíz regáti nagyvállalat.

Apolló Mozgó

MA, UTOLJÁRA!

„Tarass Boulba”

*** A május hónapot** minden esz-
tendőben ünneppé avatja a Budapesti
Nemzetközi Vásár. A magyar gazda-
sági élet e nagy jelentőségű esemé-
nyével foglalkozik a Reklámélet új száma,
melynek vezércikkét Éber Antal, a B.
N. V. elnöke írta. »Budapest vására«,
»Magyarország, vagy fél Európa«,
»A vásár iratlan törvényei« címen neves
szakírók tárgyalják a vásár fontos kér-
déseit. A jelentékenyen bővített szám
tele van friss, eleven tippel, ötlet-
ekkel, tanácsokkal. Előfizetési ára egy
évre 400 lei. Szerkeszti: Balogh Sándor.
Kiadóhivatal: Budapest V., Lipót kör-
ut 9.

*** A folyóba vetette magát egy
őregember.** Tegnap délelőtt 10 óra-
kor a Poliklinika előtt dolgozó kavics-
hordó munkások arra lettek figyelme-
sek, hogy élettelen testet hoz a víz.
A munkás emberek azonnal odasiettek
és a sekély vízből a partra vontatták
s egyidejűleg értesítették a Poliklinika
orvosait is, akikről orvosi segínyt kér-
tek. A vízből Fehér Lajos 68 éves nap-
számot mentették ki, aki öngyilkos-
sági szándékkal a folyóba vetette ma-
gát. Fehér Lajos gyógyíthatatlan be-
tegségben szenvedett. Az orvosok
azonnal mesterséges légzést alkalmaz-
tak s kámforinjekciót adtak. A szegény
ember magához tért s a kihívott men-
tők beszállították a Közkórházba. Fe-
hér Lajost a belgyógyászati osztályon
vették kezelésbe.

— Clubul Turistic din Bihor e hó 17-én
könnyű séta turát rendez a Misid völgyi Bíró
Lajos barlanghoz. Utirány: autóval Vadul Re-
gelui Carol II. innen gyalog a Körös-völgy leg-
szébb sétatán Suncuiusig majd iparvasúttal
a festői Misid-völgyén végig a barlangig.
Részvételi-díj: 60—75 lei. Jelentkezni a CTB.
irodában Str. Brătianu 1.

*** Külföldi újságíró szerelmi re-
génye Budapesten.** Budapestről je-
lentik: Érdekes szerelmi regény törté-
tént Budapesten most, hogy számos
külföldi újságíró volt a magyar fővá-
rosban. Közöttük D'Antonio D'Eca de
Bieros, a portugál miniszterelnök sajtó-
főnöke is. Az operai diszeloádáson
a sajtófőnök megismerkedett Horváth
Endre ezredes 19 éves leányával. Ez
csüförtökön történt, pénteken megje-
lent a sajtófőnök a leány szüleinél és
megkérte a 19 éves Horváth Juditot
A boldogító igenre a házasságot ma
már meg is kötötték és a fiatalok in-
dulnak holnap reggel repülőgépen Lis-
sabonba.

SZÍNHÁZ

Operaciklus Oradeán

Mint már jelentettük, a cluji Román
Opera igazgatósága egy egész széria
opera-előadással ajándékozza meg vá-
rosunkat. Az elmúlt héten már meg is
kezdte az idei operaciklust, mikor is a
Szevillai borbélyt láttuk gyönyörű elő-
adásban.

Vasárnap, 17-én a Vigözvegy kerül
színpadra, úgy ahogy eredetileg meg volt
írva, teljes egészében és ahogy az
operett-színházak nem tudták vissza-
adni Lehárnak ezt a hatalmas művét,
mert sem, művészszemélyzetet sem oly
nagy számu, tőkéletes zenekart nem
tudtak felvonultatni, mert mindez
óriási költséggel jár, amit magánvál-
lalkozás nem bír el. Az állami opera
most meghozza ezt az áldozatot.

Ma még hozzávesszük, hogy az elő-
adáson viszontlátjuk a bűbájós Rózsa
Annát, akit Milánóból édesgetett vissza
az Opera, elgondolhatjuk, milyen ritka
műélvezetben lesz részünk.

Hétfőn, 18-án Puccini hatalmas ope-
rája, »Turandot hercegnő« kerül színpadra.
Olyan opera premier, amit még nem
láttunk sem román, sem magyar, sem
más nyelven.

Ennek az opera premiernek is meg
van a maga külön főerőssége, mert a
főszerepet a gyönyörű hangú, kivételes
tehetséggel megáldott nagy művész, Mimi
Nestorescu énekli, akit București
vitt el tőlünk, de mint vendég egy-két
előadást teénekel itthon is. Vezényel
Jean Bobescu, a már világhírű karnagy.

EGYESÜLETI HIREK

— A régi szép majálisokat idézi fel a
Clubul Turistic din Bihor, mikor május 31-én
pünkösd vasárnapján rendezi meg egész na-
pos garden-partyját a Püspök fürdőben. Ez
ünnepegy alkalmából avatják fel az egyesület
új nagy zászlóját is. A programot majd rész-
letesen ismertetjük.

— Az izr. fiúarvahaláz és az aggokháza
ma, szerdán este 10 órai kezdettel tartja
meg a Sfatul Negutoresc (vált Fészek) egye-
sület ujonnan rendezett teraszán legközelebbi
szórakoztató estjét. Akik szórakozásul kere-
sik fel ez intézmények estjeit, 26 árának és
agnak az eltartását is elősegítik. Háziaszo-
nyok: Atlasz Lajosné, dr. Bárony Vilmosné,
Fülöp Sándorné, dr. Kenéz Lajosné, dr. Ko-
vács Jenőné, Mandel Sándorné, dr. Rácz Re-
zsóné, dr. Schartz Györgyné, Szabó Sándorné.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szives tudomására hozni, hogy
szabóműhelyemet
Regina Maria 1. (Ugyan-
abban a házban) a körös-ol-
dalra helyeztem át.

Tisztelettel:

Schwartz I.

férfiszabó.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, legkisebb apróhirdetés 30 lei. — Előfizetők kedvezményt kapnak Szelvénykedvezmény szigorúan 10 szög érvényes

Lakás

Irodának vagy műhelynek alkalmas üzlethelyiség május 1-re kiadó. Ertekezni a házfelügyelőnél. Parcul Eminescu 2.

Modern uccai 2 szobás előszobás garcon lakás kiadó. Dr Farago Str. Alexandrii 32. 2121

3 szobás, fürdőszobás komplett lakás, esetleg 2 szobás, kiadó augusztus 1-re, esetleg előbb is. Str. Densuianu No. 23.

Központban szép nagy világos különbejártú szoba kapu alatt, irodának vagy rendelőnek alkalmas, kiadó. Cim a kiadóban. 700

Butorozott szoba különbejártú, fürdőszoba. lift használatával azonnal kiadó. Str. Alea Romei III. emelet. 2264

Tisztviselőnek, külön szép szobával, teljes ellátást adna a város központjában uri család. Cimeket „Központ” jeligére a kiadóba.

Kétszobás udvari lakás, folyosóval, villanyal, június 1-re kiadó. Alexandrii 47. 2257

TAVASZI kosztüm, komplé, selymek és férfi szövetek nagy méretű maradékok érkeztek. Mintás selyem anyagok nagy választékban. Ép. Pável 27.

Kiadó 2, vagy 3 szobás komplett urilakás, magánházban, Str. Prof. Dumitrie Pompei 30. Astra hátmögött. 2171

Legmodernebb
Legolcsóbb
Standard
vas- és rézbutorgyár

Oradea, Strada Dr A. Lazár 10
Fogházműhely. Telefon 707

4 szobás modern lakás központban kiadó. Szentiványi, Erdélyi bank. 2230

Egy szoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Densuianu 23.

LEVELEZÉS

DISZ bőröveget, minden színben és méretben legújabb minták szerint hozott anyagból is olcsón készítek. Régi bőröveget átalakítok, Str. Miron Pompiliu 1. kapu alatt balra. 1701

Ernyő és fűző legolcsóbban Blumán, Reg. Maria 1. 2231

PATTANÁSOS zsíros archört tökéletesen meggyógyítja, archört simává, bársonyossá teszi az Imperial arcsej. Lerakat Csanda gyógyszerész. 1518

Menyasszonyok figyelmébe! Legszebb selyem, brosshé és dushes paplan oriai választékban a GLORIA paplanáruházban, Sas-passage. 130

GARANTÁLT jöminőségű cipőt Szirmainál vásárolhat. Sas-passage-7

Paplanok szakszerű áthuzását, legszebben, legolcsóbban vállalom. CLORIA paplanáruház, Sas-passage. 130

Varga, lakástisztítási vállalat átköltözött. Joan Ghica No. 4 alá. Szőnyeg- és tolltisztítás. 1852

Paplanok szakszerű átdolgozását hozott anyagból is vállalkozunk. GLORIA paplanáruház, Sas-passage. 130

Mindenféle himzést, monogramozást szépen és olcsón vállalom. Str. Andrei Muresan 5. kapu alatt balra. 7676

ADÁS-VÉTEL

MASSZIV hálószoza butor betéttel, klubfotelek, ruhaszékény, szelmonok, íróasztal, barokk asztal, függönytartók eladók. Str. Miron Pompiliu 1, kapu alatt balra. 877

GYÖNYÖRŰ belföldi különböző méretű perzsaszőnyegek eladók. Str. Miron Pompiliu 1. Rosenzweig-palotával szemben.

Jókarban lévő redőnyös üzlet-ajtot megvételre, lehetőleg kirakattal keresek. Josia 14. Fűszer-üzlet, 2236

Arany, briliáns, ékszerek készítése, alakítása, javítása szakszerűen olcsón

Modern
kívitelben
FRIEDMANN-nál,
Parcul Traian No. 1.
Aranyat magas árban veszek!

Öcska deszkár és épületfát vennék. Cim Freistadt, str. Ingusta 2. 2253

Használt angol-kloset, lefolyó csővel veszek. Celetrei Crisuri 5. söuzlet. 2252

Gyermekkocsi, alig használt, jó állapotban eladó. Schwartz, Titu Maiorescu 3. 2248

Füldőkhád és villanylámpa eladó Str. Ciorogariu 11. Házmaster. 2249

Uj fehérnemű olcsón eladó. Str. Ciorogariu 26. Első ajtó. 6767

Jégszékények nagyon olcsó árban részletre is kaphatók GAL vaskereskedés. Str. Alexandrii 46-a.

Füldőszoba-berendezést, jókarban levőt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Egy jóállapotban lévő „Niagara” vízóblító és 1 drb. 230 méteres ólom lefolyócső, olcsón eladó, str. Astra 39. 978

Elegáns fekete marochen ruha, 38-as fekete és barna nőcipők, jutányos árban eladók. Str. Samuil Nicu 8. kapuval szemben. 2190

Ablakroletta
abrosz, törülköző, pohártörő, lepedő vászon, fürdőlepedő nagyban és kicsinyben
Legolcsóbb forrás
„ASTRA”
Szövőde

Str. Prof. D. Pompeiu No. 8
Bejárat az Aurel Vlaicu 20. alatt is

Különböző méretű, használt belföldi perzsaszőnyeget veszek Cimet a kiadóba kérek. 900

Hímzett vászonabrosz eladó. Megtekinthető a kiadóban. 700

Állást nyer

Arvaleánv kéttagu családhoz felvétetik. Főzés nincs. Benedek, str. Gogălniceanu 2. 7007

Esti laparúsításra rendes férfiakat, nőket, gyermekeket, fix fizetéssel és jutallékkal felvesszünk. Cim a kiadóban.

Jómegjelenésű fiatal jóbészülő képességű nőket, akvizíciós munkára keresek. Cimet a kiadóba kérek.

Borbély segédet azonnali belépésre keresek. Klein Mihály, Str. Astra 28. 876

Márkás képek, darabonként is eladók. Orient, General Mosoiu 5. 2261

Lomási elismeré márkájú tölgy-parketták, kizárólag a Mezey fa-telepen, (Telefon 536.) kaphatók.

Mindenek kerestetik. Rosenberg, Str. Cuza Voda 30. 2250

ALPACCA- és KROM-evőeszközök, PRINZ-féle zománczott EDÉNYEK

Nagyban és kicsinyben
STERN JÓZSEF
vaskereskedése, Piaja Mihai Viteazul 2. — Telefon 8-92.

Ügyes kézi munkás és egy tanuló azonnal felvétetik. Hackmayer, Bul. Regele Ferdinand 4. 2251

Ügyes varróleány felvétetik, Weisz Magda, Ciorogariu 9.

Kifutó fiut, 18-éven felült, erőset azonnalra felveszek. Lampel, Str. Saguna No. 5. 2260

Ügyes takarítónő a délelőtti órákra felvétetik, 15-re. Cim a kiadóban. 2256

Gyermekszerező leányt, mindenest, éves bizonyítvánnyal felvesz Dr. Csillag, Avram Juncu 13. 2259

Megbízható takarítónő, két szoba takarításhoz, jó bizonyítványokkal felvétetik, Apolló-palota, III. e. 17-es ajtó. 2266

Gépirónő, kr a magyar helyesírásban perfect, adja be ajánlatát a lap kiadóhivatalába, fizetési igényei megjelölésével. 709

Tanuló és kifutó leányokat felvesz azonnalra „Anker” fehérneműgyár, Piaa Unirii No. 5. 2258

Állást keres

Velencei csipkekészítést, borge-lást olcsón vállalom. Cim a kiadóban. 700

Raktárnoki, vagy pénzbeszedői állást keresek. Kaucióval rendelkezem. Cim a kiadóban. 2254

HIRDESSEN

A
NAPLO-ban

KÜLÖNFÉLE

Magánház, fűszerüzlettel, berendezéssel, lakással eladó, vagy kiadó. Ertekezni Str. Minelot 9. Ttáfikban. 2122

Kitűnő asztali borok, likörök, rum, jégbehűtött sör, málnaszörp kapható. Balázsnál, str Alexandrii No. 34. 2208

Modern diófaháló szoba és konyhabutorok, olcsón eladók. Joan Ghica 2. asztalosnál. 1237

Férfialapok alakítását olcsón vállalja Heller és Deutsch lerakata Nic. Jorga 21. 2265

NAPLO KÖNYVTÁR
ELŐFIZETŐKNEK
HAVI 15 LEIÉRT
10.000 KÖTET!

Rádió

Műsor

Szerda, május 13.

Bucuresti 630 Hírek. Torna. Lemezek. 13 Lemezek. 13.25 Sport. 13.40. Gramofonlemezek. 18 Lemezek. 19 Idő-szerű anyag 19.15 Ravel-hangverseny. 21.15 Felolvasás. 21.30 Zongora. 22.05 Ének 22.30 Hírek. 22.45 Kis rádióze-nekar. 23.45 Hírek. 24 Vendéglői zene

Budapest. 7.45 Torna. Utána: Hang-lemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nem-zetközi vízjelzőszolgálat. 11.15—13.55 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 1 Déli harangszó, időjárásjelentés. 13.05 Szalonzene. 13.30 Hírek. 14.10 Pontos időjelzés. 14.15 Rádióüzenetek a Nem-zetközi Vásárból. 17.45 Pontos időjel-zés. 18 Hanglemezek. 1.855 Gyenes Róza csevege. 19.25 Zongora. 1955 Magyar Kázmér felolvasása. 20.25 A m. kir. Operaház előadásának ismer-tetése és 20.30 előadásának közveti-tése: János vitéz. 21.30 Hírek. 22.40 Fellner Alfréd előadása 2345 Időjárás-jelentés. Majd: Cigányzene. 24.30 Jazz. 1.05 Hírek.

Még ma

iralkozzék be, havi 15 leiert a „NAPLO” könyvtárába, olvashatja a világirodalom összes újdonságát

Uj könyvek a „NAPLO” kölcsönkönyvtárában

8756 Phyllis Bootome: Orvosok
8767 Gribble: A bosszu
8794 Roy Vickers: Miss Weston örök-sége

8763 Zane Grey: A vidék légiója
8762 Cleft Addams: Az asszony min-dig tudja

8760 Edgard Wallace: Miss Grier 70 [fontja]

8759 Patriciaia Wentworths: Ordög a [sötétben]

8752 Arthus Mill: Öt lóuszmag
8751 Dr. Bloch Ivan: Korunk nemi élete
8750 Ursula Parrott: Szerelmes nem-zedék

8749 Nigel Morland: A gyilkos hold
8748 Zilahy Lajos: Fehér hajó
8747 Somerset Maugham: Sör és perc
8746 Baring: Krisztus köntöse
8745 Nizsinszkyné Pulszky Romola: [Nizsinszkij]

8744 Szenes Piroska: Egyszer élünk
8738 Pitigrilli: Görbe utakon
8737 Maugham: Egy levél megrezdül
8736 Wallace: Az ember, aki nem is él
8735 Mignon G. Eberhardt: Susan Dare [megérkezése]

Bebizonyítja, hogy főtéri áraknak feléért készíti el legdivatosabb öltönyt, vagy ruhaszükségletét legpontosabb kiszolgálás mellett urisزابóságá. Str. Alexaneri 9. Pontos szállítás!

A Nemzeti Bank hivatalo árfolyama

	Eladás	Vétel
Francia frank	6.63 ³ / ₄	6.58 ¹ / ₂
Font sterling	498. ¹ / ₂	493. ¹ / ₂
Olasz lira	8.80	8.15
Dollar	103.75	99
Márka	42	37.50
Holland forint	68.45	67.75
Belga frank	17.05	16.75
Pezetta	14.—	13.60
Zloty	19.25	18.75
Cseh korona	4.16	4.12

Magánforgalom

Schilling	31.80
Sv. frank	56.35
Dollár	168.—
Font	843.—
Német Márka	40.—
Cseh korona	6.35
Pengő	31.50

8743 Szántó György: Aranyágacska
8742 E. M. Hull: Kelet árnyéka
8741 Thomas Mann: Jákob
8740 Reginald Campbell: Halál a t [risvölgyt]

8739 Desberry: A kék sugár
8734 Reginald Campbell: Halál a t [risvölgyt]

8733 John Goodwin: Nincs kegyela
8731 Franz Werfel; Musa Dagh I.
8732 „ „ „ II.
8730 Benedek Elek: Öcsike
8729 Bozzay Margit: A tizenöt éves [les]

8728 Székely Tibor: Bolgár Miklós [ifjusá]

8727 James Hilton: A kék hold völgye
8726 Ursula Parrot: Szerelmes nemzeca
8725 Bruno Brehm: A kétfejű sas [lehe]

8724 Mirko Jelusich: Caesar
8723 Vaszary Gábor: Csak te
8722 Zana Grey: Futó tűz
8721 Vicki Baum: Dent Oliver
8720 Elisabeth Russel: Papa
8718 Emile Gaborian: 113-as szá [percson]

8719 Emile Gaborian: 113-as szá [percson]

8717 Verona: Mindörökké, soha többé
8716 Márai Sándor: Válás Budán
8715 Stefan Zweig: Erasmus
8714 Szántó György: Fekete éveim
8715 Csiky Mária: Koppány Erzsébet lázadás

8712 Courths Mahler: Luc és Lony
8711 Szomory Dezső: Horeb tanár
8710 Stefan Zweig: Stuart Mária
8708 Feuchtwanger: Az eredmény
8709 Feuchtwanger: Az eredmény (Folyt. köv.)

Adler Miklós

műbutor asztalos, Reg. Ferdinand 20
Lakberendezés, modernizálás, javítás olcsón. Modern portalék készítés

Epocha-kiadványok

Nagy Karola:
ITT VOLTAM...

A híressé vált napló és oeuvre. Benedek Marcell előszavával, 320 oldal egészvászonban 106 lej

MICHAIL SOLOCHOW: A CSENDES DON I. ÉS II.

Az első nagy és elfogulatlan regény-Oroszország átalakulásáról egy féktelen szerelem keretében. — Az I-ső kötet vászonkötésben 129 lei. A II-ik kötet vászonban 156 lej A II-ik kötet füzve — — — 96 lej.

E könyvek kaphatók minden könyvkereskedésben